

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 14, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1436](#) 13-10-2023

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:8331](#) 03-10-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:3092](#) 26-09-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:2319](#) 26-09-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:10757](#) 11-12-2018

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:8861](#) 22-09-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:6721](#) 20-09-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:9217](#) 20-09-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:5700](#) 20-09-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:6530](#) 13-09-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:12021](#) 10-08-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:12119](#) 09-08-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:3120](#) 26-07-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:11472](#) 26-07-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:4093](#) 13-07-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:14042](#) 19-04-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2022:8634](#) 28-04-2022

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2023:221](#) 18-01-2023

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2022:539](#) 24-08-2022

RECHTSPRAAK

Executeur/gemachtigde hoeft geen rekening en verantwoording meer af te leggen omdat erfgenaam op de hoogte is gehouden van alle verrichte handelingen. De gevorderde decharge wordt afgewezen, nu het niet de rechtbank maar de mede-erfgenaam is die deze moet verlenen.

Het huwelijk tussen X [eiseres in conventie/verweerster in reconventie] en Y [gedaagde in conventie/eiser in reconventie] is in 2013 door echtscheiding geëindigd. Erflater A is overleden en heeft X en Y tot zijn enige erfgenamen benoemd. Ook heeft A X en Y tot executeur benoemd, maar alleen X heeft die benoeming aanvaard. Een van de geschilpunten waar de rechtbank zich over uitlaat, is de vordering van Y dat X rekening en verantwoording aflegt over de wijze waarop zij het executeurschap/de afwikkeling van de nalatenschap heeft ingevuld. X en Y hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard, en Y heeft X machtiging verstrekt om hem te vertegenwoordigen. Y stelt dat zij al rekening en verantwoording heeft afgelegd. Zij heeft Y steeds laten 'meelezen' bij al haar handelingen; aanvankelijk via een zogenoemde dropbox, naderhand is Y per e-mail op de hoogte gehouden van alles wat zij deed. Ook stuurde X ieder kwartaal een update, bijvoorbeeld over wat er verkocht was en welke schulden er waren betaald en is Y ook geïnformeerd door derden die X heeft ingeschakeld. Y weerlegt die stelling onvoldoende, hetgeen de rechtbank tot het oordeel brengt dat X door middel van de informatievoorziening in de periode vanaf de aanvang van de executeurswerkzaamheden reeds rekening en verantwoording heeft afgelegd ten aanzien van haar executeurswerkzaamheden. In zoverre wordt de vordering van Y afgewezen. De omstandigheid dat Y er naar eigen zeggen voor heeft gekozen op enig moment geen kennis meer te nemen van de berichten en deze nu niet meer kan reproduceren, is een omstandigheid die voor zijn rekening en risico komt en doet niet af aan het feit dat er verantwoording is afgelegd. Omdat Y de aan hem verstrekte informatie niet meer zegt te hebben en X ook slechts delen daarvan heeft overgelegd, onttrekt de afgelegde verantwoording zich voor een deel aan het zicht van de rechtbank, maar dat doet niet af aan het oordeel dat verantwoording is afgelegd. Het is immers niet de rechtbank waaraan X rekening en verantwoording moet afleggen (zie art. 4:151 jo. 4:161 BW). De vordering van X dat voor recht wordt verklaard dat zij volledig gekweten en gedechargeerd is ten aanzien van de

door haar verrichte werkzaamheden met betrekking tot de afwikkeling van de nalatenschap van erflater wordt afgewezen. Een kwijting en decharge kan immers alleen door Y worden verleend, zodat eerst nadat dit is geschied, ter zake een verklaring voor recht kan worden gegeven. Vervolgens gaat de rechtbank in op de andere geschillen, waaronder de verdeling van de nalatenschap die – kortheidshalve aangeduid – ‘verweven’ is met de ontbonden huwelijksgemeenschap.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:5700

Zaaknummer: C/03/311293 / HA ZA 22-502

Rechters: B.R.M. de Bruijn

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erflaatster had ondanks inschrijving en zorgverzekering in Nederland, haar gewone verblijfplaats (art. 4 ErfVo) niet in Nederland, maar dankzij haar Nederlandse nationaliteit en bankrekening komt de rechtbank rechtsmacht toe. Onrechtmatige onttrekkingen niet bewezen.

Uit het huwelijk van erflaatster A [overleden in 2021] en haar echtgenoot B [overleden in 1993] zijn vier kinderen geboren: eisers 1, 2 en 3 alsmede gedaagde 1 [de partner van gedaagde 2]. A had zowel de Nederlandse als de Marokkaanse nationaliteit. Inzake de vraag of de Nederlandse rechter rechtsmacht toekomt, oordeelt de rechtbank dat de laatste gewone verblijfplaats van A in Marokko lag (art. 4 ErfVo). A was pas enkele weken voor haar overlijden naar Nederland gekomen en had volgens de rechtbank niet de bedoeling om zich permanent in Nederland te vestigen. Inschrijving in Nederland en het afsluiten van een zorgverzekering is daarvoor onvoldoende. Dit temeer nu zich in haar woonruimte in Marokko nog steeds persoonlijke spullen en kleding van A bevonden, waarmee de mogelijkheid van terugkeer open bleef. De rechtbank bekijkt of rechtsmacht wordt ontleend aan artikel 10 ErfVo: A had de Nederlandse nationaliteit en bezat een bankrekening in Nederland. Dat daarop een gering saldo stond, is in dit kader niet relevant, wel dat de rekening daadwerkelijk in gebruik was. De rechtbank acht zich bevoegd te oordelen over de vereffening en verdeling van de nalatenschap. Een volgende vraag is welk recht van toepassing is. Artikel 21 lid 1 ErfVo en A's gewone verblijfplaats in Marokko leiden de rechtbank tot de conclusie dat Marokkaans recht van toepassing is, nu een kennelijk nauwere band met Nederland gesteld noch gebleken is. Vervolgens oordeelt de rechtbank over de inhoudelijke geschillen waaronder de vraag of gedaagden onrechtmatig gelden hebben onttrokken vanaf de bankrekening van A. Niet in geschil is dat van de bankrekening van A doorlopend gelden zijn overgemaakt naar bankrekeningen van gedaagde 1 en/of gedaagde 2 en dat daarvan uitgaven van gedaagde 1 en haar gezin zijn bekostigd. Eisers stellen dat het gaat om transacties die zonder recht en titel zijn verricht. In het licht van de feiten is volgens de rechtbank onvoldoende gebleken dat gedaagde 1 buiten het zicht en zonder medeweten van A gelden van haar bankrekening heeft onttrokken en aan deze onttrekkingen dus geen (stilzwijgende) afspraak ten grondslag lag. Ook voor wat betreft een overboeking na het overlijden van A onderbouwt gedaagde 1

voldoende dat dit een bedrag betreft in verband met door gedaagde 1 ten behoeve van A gemaakte kosten. Over de vermeende onrechtmatige onttrekking door gedaagde 1 van de verkoopopbrengst van een aantal garages is de rechtbank van oordeel dat eisers ook de betrokkenheid van gedaagde 1 bij de verkoop, alsmede het zich toe-eigenen van de opbrengsten, onvoldoende onderbouwen. Gedaagde 1 heeft onweersproken gesteld dat zij geen volmacht bezat waarmee zij in Marokko vastgoed kon verkopen namens A, omdat daar een bijzonder volmacht voor is benodigd. Dat de gezondheidssituatie van A op dat moment dermate slecht was dat zij deze transactie niet zelf heeft kunnen verrichten, is daarnaast onvoldoende gebleken. Tot slot kan ook de omstandigheid dat gedaagde 1 heeft gezegd dat A niet wilde dat de opbrengsten bij eisers terecht zouden komen, de conclusie dat de opbrengsten (dus) bij gedaagde 1 terecht zijn gekomen, niet dragen. Bij gebreke aan een nalatenschap met een positief saldo komt de rechtbank niet toe aan de gevorderde verdeling van de nalatenschap en daarmee samenhangende vorderingen (zoals een eventuele verbeurdverklaring).

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 26-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:11472

Zaaknummer: C/09/635980 / HA ZA 22-820

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst voortzetting huur door kind overleden huurder af.

Naar het oordeel van de kantonrechter bieden de door eiser/meerderjarig kind ingebrachte verklaringen van bekenden/omwonenden dat hij de ouderlijke woning nimmer zou hebben verlaten onvoldoende concrete aanknopingspunten over de vraag in welke periode(n) hij in het gehuurde zou hebben verbleven. Uit de verklaringen komt naar voren dat eiser altijd in het gehuurde zou hebben gewoond, maar dit valt moeilijk te rijmen met het feit dat eiser blijkens het uittreksel BRP op veel andere adressen dan het adres van het gehuurde ingeschreven heeft gestaan nadat hij volwassen is geworden. Daarbij komt dat verhuurder zijn vraagtekens heeft gezet bij de inhoud van de verklaringen omdat deze niet objectief zijn, hetgeen de kantonrechter kan volgen. Onweersproken is gebleven dat er een behoorlijk dossier van klachten rondom het gehuurde ligt en dat er aangiften bij de politie zijn gedaan van overlast, ruzies en vandalisme, veroorzaakt door eiser. Dit staat in schril contrast met de inhoud van de door eiser overgelegde verklaringen. Het had daarom op de weg van eiser gelegen om objectievere informatie over te leggen, zoals informatie over het waterverbruik van het gehuurde of een verklaring van de reclassering waaruit blijkt dat hij al die tijd in het gehuurde woonde. Eiser heeft onvoldoende gemotiveerde gesteld dat hij zijn hoofdverblijf had in het gehuurde, en wordt veroordeeld tot ontruiming en het voldoen van een gebruiksvergoeding.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 13-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:6530

Zaaknummer: 10347513 \ CV EXPL 23-624 (E)

Rechters: M.N.A. Ebben

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank acht bewijs overtuigend dat erflaatster op tijdstip testen wilsonbekwaam was en concludeert tot nietigverklaring van alle in het testament opgenomen beschikkingen.

Na zij daartoe in een tussenvonnis in de gelegenheid is gesteld, brengt eiseres een verklaring van specialist ouderengeneeskunde en VIA-arts A in. A constateert op grond van de VVo5-indicatie, de zeer slechte MMSE-scores van erflaatster (zowel bij de huisarts als in het verpleeghuis) en de diagnose vasculaire dementie dat erflaatster ten tijde van het opstellen van het testament niet meer in staat was haar wil te bepalen, zeker gelet op de ingrijpende wijziging van haar laatste wil (onterving van haar twee dochters). Gedaagde heeft een verklaring ingebracht van deskundige B dat deze niet overtuigd is van de feitelijke wilsonbekwaamheid van erflaatster. De rechtbank is desondanks van oordeel dat de feitelijke wilsonbekwaamheid voldoende is onderbouwd. Dat B stelt dat de diagnose dementie niet per definitie betekent dat iemand niet in staat is zijn wil te bepalen, is op zichzelf juist. B ontkracht echter niet de gemotiveerde conclusie van A dat erflaatster op het moment van het opstellen van het testament de reikwijdte van haar handelen niet kon overzien. Ze was zowel in de periode voor als na het opmaken van het testament zeer verward en had – eveneens zowel voor als na het opmaken van het testament – heel lage scores op de afgenomen testen. Uit de rapportage van A volgt verder dat ten tijde van het opstellen van het testament bij erflaatster sprake was van gevorderde (vasculaire) dementie en niet van een beginstadium van dementie. Daarbij komt dat A zijn rapportage heeft opgesteld aan de hand van informatie uit het huisartsenjournaal en het medisch dossier van het woonzorgcentrum. B heeft het medisch dossier van erflaatster niet ingezien en gedaagde heeft niet verzocht daartoe in de gelegenheid te worden gesteld. Het feit dat de notaris erflaatster kennelijk wel wilsbekwaam heeft geacht, leidt de rechtbank niet tot een ander oordeel. De notaris heeft het Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid ten behoeve van notariële dienstverlening niet doorlopen, hoewel dit wel voor de hand zou hebben gelegen. De notaris was er zelfs niet mee bekend dat erflaatster ten tijde van het opstellen van het testament in een zorginstelling verbleef. De rechtbank overweegt daarbij nog dat een testament geen rechtshandeling is en dus niet nietig kan worden verklaard. Het testament bevat uiterste wilsbeschikkingen. Dit zijn de rechtshandelingen die voor nietigverklaring in aanmerking kunnen komen. Eiseres heeft in

haar vordering geen onderscheid gemaakt ten aanzien van de verschillende uiterste wilsbeschikkingen. De rechtbank legt haar vordering tot nietigverklaring van het testament daarom uit als een vordering tot nietigverklaring van alle in dat testament gemaakte uiterste wilsbeschikkingen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 09-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:12119

Zaaknummer: C/09/613437 / HA ZA 21-538

Rechters: J. Brandt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank heft testamentaire last uit 1800 op.

Erflaatster is vermoedelijk in 1800 overleden en heeft in haar testament haar 'huijs, schuure, hof en erve' (de pastorie), gelegateerd aan de Roomsche Kerkgemeente te X, onder de last dat die onroerende zaak als woning voor de pastoor zal blijven dienen. Sinds het overlijden van erflaatster is de pastorie onafgebroken het eigendom geweest van de parochie en vanaf 1800 tot 1999 steeds bewoond geweest door de pastoor. In 1999 is de pastoor elders gaan wonen, werd de benedenverdieping gebruikt voor activiteiten van de parochie en de bovenverdieping verhuurd. Vanwege het achterstallig onderhoud en de hoge kosten van de onderhoudswerkzaamheden zijn grote investeringen nodig om de pastorie opnieuw bewoonbaar te maken. Voor de bekostiging daarvan wil men de parochie ombouwen tot meerdere woonruimtes op de bovenverdieping en kantoorruimte op de begane grond. Uit de huurinkomsten wil de parochie de (kerk)gebouwen binnen de parochie in stand houden en de exploitatie van het pastoraat bekostigen. Daarmee blijft de pastorie dienstbaar aan de kerkgemeenschap. Op grond van artikel 68a Overgangswet Nieuw BW is het huidige erfrecht, zoals opgenomen in Boek 4 BW, in deze procedure van toepassing. Op grond van artikel 4:134 lid 1 aanhef en onder a BW kan de rechter een last wijzigen of (deels) opheffen op grond van na het overlijden van erflaatster ingetreden omstandigheden. Vast staat dat de (voorganger) van de parochie 200 jaar heeft voldaan aan de in het testament opgenomen last, ondanks de grote maatschappelijke veranderingen die in die periode hebben plaatsgevonden. Erflaatster had deze maatschappelijke verandering bij het opstellen van de last niet kunnen voorzien, met name de sterk toegenomen ontkerkelijkheid. Daarmee is voldaan aan de voorwaarde van wijziging in omstandigheden na het overlijden van erflaatster. Uit de testamentaire last blijkt dat erflaatster de bedoeling had het rooms-katholieke leven ten dienste te zijn, destijds door woonruimte beschikbaar te stellen voor de pastoor. De rechtbank is van oordeel dat de bedoeling van erflaatster ook kan worden bereikt door het pand in te zetten voor andere doeleinden en de opbrengst daarvan aan te wenden ten dienste van de rooms-katholieke gemeenschap. Het opheffen van de testamentaire last doet derhalve geen afbreuk aan de bedoeling van erflaatster.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 28-04-2022

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2022:8634

Zaaknummer: C/02/395865 / HA RK 22-61

Rechters: J. van Alphen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door diens overlijden is de volmacht in de bezwaarprocedure WOZ-beschikking vervallen en is gemachtigde niet-ontvankelijk ter zake het door hem na het overlijden van de volmachtgever ingediende beroepschrift.

A had B gemachtigd om hem zowel in als buiten rechte te vertegenwoordigen in alle aangelegenheden aangaande de aanslag lokale heffingen, alsmede de daarop vermelde WOZ-beschikking. De volmacht houdt onder andere in dat B namens eiser A bezwaar of beroep in mag stellen. De rechtbank stelt vast dat door het overlijden van A de volmacht aan B is geëindigd. A is vanaf zijn overlijden opgehouden een natuurlijk persoon te zijn, waardoor hij vanaf dat moment geen rechtshandelingen meer kon verrichten en evenmin konden dergelijke handelingen nog namens hem worden verricht. B heeft niettemin in oktober 2022 een beroepschrift ingediend met de machtiging van A. B heeft geen machtiging van de erfgenamen en geen verklaring van erfrecht overgelegd en evenmin heeft hij de rechtbank verzocht om hem een termijn te geven om hieraan alsnog uitvoering te geven. B heeft geen feiten of omstandigheden gesteld waaruit volgt dat de erfgenamen op 20 oktober 2022 zelf niet in rechte konden optreden of geen machtiging aan B hebben kunnen afgeven. Gelet hierop wordt de rechtshandeling van het instellen van het beroep toegerekend aan B zelf en dat betekent dat het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:9217

Zaaknummer: ROT 22/5004

Rechters: N. Boonstra

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voor de heffing van Nederlandse erfbelasting mag geen Zwitserse WOZ-beschikking worden gebruikt voor de waardebepaling van een in Zwitserland gelegen chalet.

In geschil is of voor de erfbelasting van een in een Zwitserland gelegen chalet mag worden uitgegaan van de Zwitserse WOZ-waarde. De rechtbank overweegt dat voor het in Zwitserland gelegen chalet een op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) vastgestelde waarde ontbreekt. De reikwijdte van de WOZ is ingevolge artikel 1 van die wet beperkt tot in Nederland gelegen onroerende zaken. Ingevolge artikel 21 lid 6 SW geldt daarom als uitgangspunt dat de waarde wordt bepaald met overeenkomstige toepassing van de bepalingen van de WOZ. Dat wil zeggen op de waarde die aan de onroerende zaak dient te worden toegekend, indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de verkrijger de zaak in de staat waarin die zich bevindt, onmiddellijk en in volle omvang in gebruik zou kunnen nemen, oftewel de waarde in het economisch verkeer en niet de waarde conform de Zwitserse WOZ. In verband met lokale factoren corrigeert de rechtbank wel de door de inspecteur – en op middeling van de waarde uit twee taxatierapporten gebaseerde – gehanteerde waarde.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 19-04-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:14042

Zaaknummer: AWB - 22 _ 1687

Rechters: R.C. van der Wel, S.E. Postema en Arts, J.J. J.J. Arts

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nederlands recht is niet van toepassing, het verzoek tot het benoemen van een vereffenaar wordt afgewezen.

Het verzoek ex artikel 4:204 BW van een pensioenuitvoerder tot het benoemen van een vereffenaar in de nalatenschap van de in januari 2015 overleden erflaatster wordt afgewezen. Omdat erflaatster is overleden voor augustus 2015 is de ErfVo niet van toepassing. Ook behoort de vereffening van nalatenschappen niet tot de onderwerpen die worden geregeld door het Haags Erfrechtverdrag 1989. Ingevolge artikel 10:152 lid 1 BW moet voor de nalatenschappen van personen die overleden zijn na 1 oktober 1996 en voor 17 augustus 2015 gekeken worden naar de regels van de artikelen 10:149 en 150 BW. Omdat erflaatster haar gewone verblijfplaats niet in Nederland had (art. 10:149 BW), moet volgens ongeschreven IPR-regels aansluiting worden gezocht bij de regels van internationaal erfrecht van het land van erflaatsters laatste gewone verblijfplaats, in casu Spanje. Spaans recht knoopt voor onderhavige casus aan bij de nationaliteit van de overledene (tenzij sprake is van een andere rechtskeuze). Omdat erflaatster de Spaanse nationaliteit had en niet is gebleken dat zij bij testament over haar nalatenschap heeft beschikt, is de rechtbank van oordeel dat het Nederlandse recht niet op de vereffening van de nalatenschap van haar van toepassing is.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 10-08-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:12021

Zaaknummer: C/09/650439 / HA RK 23-281

Rechters: O. van der Burg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overdracht van aandelen door executeur aan zichzelf niet geldig omdat de nalatenschap niet ruimschoots voldoende was en vereffend had moeten worden en de executeur beschikkingsonbevoegd was.

Erflater heeft zijn kinderen tot enige erfgenamen benoemd en aan zijn vader P het recht gelegateerd om alle aandelen in X te kopen en in eigendom te verwerven, tegen inbreng van de waarde daarvan in het economisch verkeer. Daarnaast heeft erflater P tot executeur en testamentair bewindvoerder benoemd. P heeft beide benoemingen aanvaard. De nalatenschap is door de erfgenamen beneficiair aanvaard. Tevens is zolang de erfgenamen nog geen 21 jaar oud zijn, sprake van bewind. P heeft gedaagde A aan zich toegevoegd. Vervolgens is P in 2018 overleden. P had in zijn testament aan A het recht gelegateerd om alle aandelen in X te kopen tegen inbreng van de waarde. Ook staat in P's testament dat als P de aandelen in X nog niet in zijn bezit heeft, hij aan gedaagde het kooprecht legateert op de betreffende aandelen (zoals door erflater gelegateerd aan P). Bij notariële akte van 5 april 2019 met de titel 'levering aandelen [X]' heeft A in hoedanigheid van executeur en bewindvoerder in de nalatenschap van erflater, de aandelen van erflater in X verkocht aan zichzelf. In september 2019 is in erflaters nalatenschap een notariële akte van verdeling nalatenschap opgemaakt. In de slotverklaringen staat dat de nalatenschap is verdeeld en dat er niets meer tussen de erfgenamen is te vorderen. Verder hebben de erfgenamen aan de executeur ter zake van de afwikkeling van de nalatenschap kwijting en decharge verleend. Omdat A de aandelen tegen een veel te lage waarde aan zichzelf zou hebben geleverd, vorderen de erven thans een verklaring voor recht dat A tegenover de nalatenschap van erflater aansprakelijk is op grond van de onrechtmatige daden die gedaagde in haar hoedanigheid als (gewezen) executeur heeft verricht c.q. dat A aansprakelijk is op grond van de onrechtmatige daden die zij heeft verricht vanwege het feit dat A ten onrechte als executeur in laatstgenoemde nalatenschap heeft opgetreden. De rechtbank overweegt dat vaststaat dat de goederen van de nalatenschap niet ruimschoots toereikend waren om alle schulden van de nalatenschap te voldoen. Gelet daarop is de rechtbank van oordeel dat in het voorliggende geval de vereffeningprocedure van artikel 4:202 BW gevolgd had moeten worden. A is dan ook ten onrechte opgetreden als executeur van de nalatenschap. A was om die reden ook niet bevoegd om de aandelen in X namens de nalatenschap te verkopen. De rechtbank is voorts van oordeel dat A wel legataris was van het

recht om de aandelen in X te kopen. Voldoening van dit legaat, dus de verkoop van de aandelen in X aan gedaagde, is op grond van artikel 4:120 BW echter niet mogelijk zonder rekening te houden met andere schulden van de nalatenschap. Dit brengt met zich dat de aandelen van erflater in X nog niet verkocht hadden mogen worden. Voorop staat dat A beschikkingsonbevoegd was en de overdracht van de aandelen daarom ongeldig was. De betreffende aandelen behoren nog steeds tot de nalatenschap. Echter, duidelijk is dat A het legaat heeft aanvaard, zodat de erfgenamen gehouden zijn deze (alsnog) aan A over te dragen, indien zij dat wenst en met inachtneming van artikel 4:120 BW.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 26-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:3120

Zaaknummer: C/17/181903 / HA ZA 21-270

Rechters: J.E. Biesma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Inboedel, de uitsluitend op naam van overledene staande bankrekeningen en schuld aan de bank maken deel uit van eenvoudige gemeenschap tussen overledene en haar informele partner.

Eiser is enig erfgenaam van zijn moeder/erflaatster die ten tijde van haar overlijden ongehuwd en niet als geregistreerd samenwoonde met gedaagde. Tussen partijen is in geschil wat tot de nalatenschap behoort. Eiser stelt dat daartoe behoren het volledige banksaldo van de rekeningen die op naam van erflaatster stonden en alle inboedelgoederen in de huurwoning. Gedaagde meent dat 50% daarvan in de nalatenschap valt. Ook stelt gedaagde als verrekeningsverweer dat hij en erflaatster samen een geldlening bij de bank hadden waarvan het saldo eveneens voor 50% in de nalatenschap valt. De kantonrechter concludeert dat het saldo op de bankrekeningen en de inboedelgoederen tot een eenvoudige gemeenschap in de zin van artikel 3:166 lid 1 BW behoren. Voor dit oordeel is met name de lange duur van de relatie van gedaagde en erflaatster, de lange samenwoonperiode en het verloop op de bankrekeningen relevant. Weliswaar stelt eiser dat erflaatster meer geld inbracht, maar daar staat tegenover dat gedaagde onderbouwd en onweersproken heeft gesteld dat hij ook aanzienlijke bedragen heeft ingebracht en daarnaast ook veel huishoudelijke taken verrichtte. Ook is de kantonrechter van oordeel dat er ten tijde van het overlijden van erflaatster sprake was van een gezamenlijke schuld aan de bank; dat de betreffende lening na het overlijden is overgezet op (naam van) gedaagde maakt dit niet anders.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 20-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:6721

Zaaknummer: 10252204 \ CV EXPL 22-3965 (E)

Rechters: M.M. van 't Nedereind

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Diverse (op zichzelf kleine) feiten leiden tot ernstig wantrouwen en zijn grond voor ontslag van de executeur.

Nadat verweerster A – executeur in de nalatenschap van (de in 2022 overleden) erflaatster – in juni 2023 als zodanig is geschorst, is thans het eventuele definitieve ontslag van A aan de orde. Van de daarvoor vereiste ‘gewichtige redenen’ kan sprake zijn bij wantrouwen jegens of een ernstig gebrek aan vertrouwen in de executeur. Althans, als dit wantrouwen ernstig, gemeend en op feiten is gebaseerd. Dat hoeft niet per definitie iets ‘groots’ te zijn, ook iets kleins, of een aantal op zichzelf gezien kleine dingen kunnen dat wantrouwen voeden en (al dan niet in combinatie met elkaar of een reeks op zichzelf gezien kleine dingen) tot het oordeel leiden dat het wantrouwen ernstig, gemeend en op feiten gebaseerd is. Daarvan is in casu sprake. Zo heeft A ter uitvoering van de vermeende wens van erflaatster na haar overlijden geld naar zichzelf overgeboekt om met kerst uit eten te gaan, duurde het lang voordat A alle bankafschriften bij elkaar had en zijn er na het overlijden van vader in 2015 grote bedragen naar A geboekt. Ook heeft het volgens een van de verzoeksters de schijn dat sprake is geweest van ‘financieel ouderenmisbruik’. Dat is echter geen vraag die in onderhavige zaak aan de orde is. Wel is de kantonrechter van oordeel dat de combinatie van genoemde feiten tot ernstig, gemeend en op feiten gebaseerd wantrouwen jegens A heeft kunnen leiden. Dit is reden om A als executeur te ontslaan.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 22-09-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:8861

Zaaknummer: 10548381

Rechters: E.A. Vroom

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof oordeelt dat executors bevoegdheden van Nederlandse executeur hebben en dat erflater niet de intentie had om zich definitief in Engeland te vestigen.

In eerste aanleg (ECLI:NL:RBNHO:2018:11507, ERF 2019-0011) is onder meer een verklaring voor recht gevorderd dat op de afwikkeling en vererving van de nalatenschap van erflater Nederlands recht van toepassing is en dat eiser in eerste aanleg/gedaagde in appèl recht heeft op een legitieme portie in de nalatenschap. In deze langlopende zaak heeft het hof een tussenarrest gewezen (ECLI:NL:GHAMS:2022:841, ERF 2022-0114), waaruit het feitencomplex blijkt. In die uitspraak is ook vastgesteld dat erflaters laatste (Engelse) uiterste wilsbeschikking geldig is. Thans beantwoordt het hof een aantal vragen. Als eerste gaat het hof in op vraag wat de bevoegdheden zijn van de in het testament benoemde *executors*. Het hof stelt vast dat de wijze van benoeming van de executors in het testament alsmede de bevoegdheden die aan hen zijn toegekend, grotendeels overeenkomen met de vereisten/bevoegdheden, genoemd in de bepalingen omtrent de wijze van benoeming van een executeur en de aan hem toegekende bevoegdheden krachtens Nederlands recht. Hieraan verbindt het hof de conclusie dat de executors ook bevoegd zijn ten aanzien van zich buiten Engeland bevindende goederen. Vervolgens stelt het hof dat het niet met zekerheid kan vaststellen dat de erflater naar Engeland is verhuisd met de intentie om zich definitief of voor onbepaalde tijd in X te vestigen. Eerder lijkt het erop dat, naast emotionele motieven die zagen op het faillissement van de onderneming van de erflater en zijn echtscheiding, het ontsnappen aan media-aandacht en (met name) een grote fiscale claim die de erflater boven het hoofd hing (en die, nadat hij zich had laten uitschrijven uit Nederland, in ieder geval na tien jaar zou worden kwijtgescholden), belangrijke redenen voor zijn vertrek uit Nederland vormden. Relevant in dat kader is mede een terugkoopcausule die erflater bij de verkoop in 2014 van zijn Nederlandse woning heeft laten opnemen in de koopovereenkomst. Het vorengaande betekent dat niet alleen op de vererving (en afwikkeling) van de in het tussenarrest genoemde registergoederen (die de erflater ten tijde van zijn overlijden in (mede)eigendom in Nederland had) het materiële Nederlandse erfrecht van toepassing is, maar ook op de vererving (en afwikkeling) van enkele genoemde roerende zaken en certificaten/aandelen en banktegoeden van de nalatenschap. Dit bekent dat, zoals de rechtbank in eerste aanleg heeft overwogen, de

gevorderde verklaring voor recht dat gedaagde recht heeft op een legitieme portie in de nalatenschap van de erflater kan worden toegewezen en dat dit meebrengt dat gedaagde belang heeft bij handhaving van de door hem gelegde beslagen. Het feit dat eiser inmiddels voldoende alternatieve zekerheid heeft gesteld (in de vorm van een bankgarantie en een storting op de derdengeldrekening van de advocaat van gedaagde maakt dit niet anders. Op dit moment is voor het hof nog onduidelijk wat de omvang van de nalatenschap is en of en, zo ja, met welke overige aanspraken van erfgenamen en/of legitimarissen bij de berekening van de legitieme portie van gedaagde rekening moet worden gehouden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 26-09-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:2319

Zaaknummer: 200.261.420/01

Rechters: A.R. Sturhoofd, H.A. van den Berg en C.M.J. Peters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Overdracht woning door erflater onder voorbehoud van gebruik en bewoning ten behoeve van zichzelf en partner was niet onrechtmatig en het gebruiksrecht ten behoeve van partner is een gift om in het onderhoud van de partner te voorzien.

In eerste aanleg heeft de rechtbank de vorderingen van appellant A afgewezen. A stelt dat hij als legitimaris in de nalatenschap van zijn vader is benadeeld doordat zijn vader drie maanden voordat hij overleed zijn woning heeft overgedragen aan zijn voormalige boekhouder X. Deze overdracht vond plaats onder het voorbehoud van het beperkte recht van gebruik en bewoning voor erflater en diens partner/geïntimeerde. A vordert dat de transactie ongedaan werd gemaakt zodat de woning deel uitmaakt van de nalatenschap van zijn vader. Voor het geval dat niet mogelijk is, vordert A dat bij de berekening van de omvang van zijn legitieme portie rekening wordt gehouden met de waarde van de gift aan de partner die in de transactie besloten ligt. Het hof bekrachtigt het oordeel van de rechtbank. Zonder nadere toelichting van A is het vermeende onrechtmatig karakter van de overdracht onvoldoende gebleken. Het hof is het eens met de rechtbank dat de vestiging van het zakelijke recht van gebruik en bewoning ten behoeve van de partner is aangemerkt als een gift van erflater aan diens partner. Ook volgt het hof het oordeel dat erflater met de gift heeft voldaan dan wel heeft beoogd te voldoen aan een op hem rustende morele verplichting tot (bijdrage aan het) onderhoud van de partner na zijn dood (art. 4:69 lid 1 sub a BW). Nu vaststaat dat de gift een uitvloeisel was van een morele verplichting voor de erflater tot (bijdrage aan het) onderhoud van de partner, kan in het midden blijven of de gift kennelijk is gedaan en aanvaard met het vooruitzicht dat daardoor legitimarissen worden benadeeld (in de zin van art. 4:67 aanhef en sub a BW), zoals A heeft gesteld. Zelfs als dat het geval zou zijn, wordt een dergelijke gift immers niet meegenomen bij de berekening van de legitieme portie indien sprake is van een morele onderhoudsverplichting (in de zin van art. 4:69 lid 1 sub a BW) als door het hof vastgesteld.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 03-10-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:8331

Zaaknummer: 200.308.491/01

Rechters: J.G. Knot, M.M.A. Wind en M. Aksu

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof wijst de door – bij afwikkeling van de nalatenschap bewust afzijdig gebleven – erfgenaam gevorderde verdeling ten overstaan van een notaris en benoeming van een onzijdig persoon af.

Deze zaak betreft een vordering tot de verdeling van een nalatenschap ten overstaan van een notaris en de benoeming van een onzijdig persoon. Vader A (die in een minnelijk traject schuldsanering zat) is overleden met achterlating van zijn kinderen (appellant en de geïntimeerden) als zijn erfgenamen. Geïntimeerden hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Naar aanleiding van de ingediende boedelbeschrijving heeft de rechtbank bericht dat de lichte vereffening van toepassing is en dat na betaling van de twee resterende schuldeisers de vereffening eindigt, en een alsdan resterend positief saldo onder de erven kan worden verdeeld. Het hof overweegt dat voor zover appellant zijn vordering grondt op artikel 677 lid 1 en 2 Rv en meent dat de gevorderde verdeling van de nalatenschap ten overstaan van een notaris en de benoeming van een onzijdig persoon zonder meer moet worden toegewezen, dat berust op een onjuiste rechtsopvatting. Zoals ook de parlementaire geschiedenis nadrukkelijk vermeldt, doet die bepaling niet af aan de mogelijkheid van vaststelling van de verdeling door de rechter. Ook een beroep op artikel 3:178 lid 1 BW slaagt niet, omdat – zo het hof – deze regel niet afdoet aan het in artikel 150 Rv vervatte uitgangspunt dat de partij die zich beroept op rechtsgevolgen van door haar gestelde feiten of rechten, de bewijslast daarvan draagt. Waar appellant zegt niet te weten wat tot de nalatenschap van vader behoort en meent dat de omvang daarvan zonder meer via het gevorderde kan worden vastgesteld, ziet appellant hieraan voorbij. Appellant moet wel voldoende stellen om toewijzing van de vordering te (kunnen) rechtvaardigen. Blijkens hun stellingen en stukken hebben geïntimeerden appellant meermaals uitgenodigd om in de ‘afwikkelingscommunicatie’ actief te participeren. Dat appellant dit feitelijk niet heeft gedaan, berust op zijn eigen keuze en het afzijdig blijven komt voor zijn eigen rekening en risico. Waar de nalatenschap van vader volgens appellant meer omvat dan wat uit de boedelbeschrijving volgt, voldoet appellant niet aan zijn bewijslast. Het hof wijst het gevorderde af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 26-09-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:3092

Zaaknummer: 200.319.702_01

Rechters: M.G.W.M. Stienissen, R.J.M. Cremers en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bespaarde huur en overige kosten zijn relevant bij het vaststellen van een som ineens wegens verrichte werkzaamheden.

In deze procedure verzoekt C op grond van artikel 4:36 BW voor de door hem verrichte werkzaamheden in het bedrijf van de vader een som ineens vast te stellen. In cassatie (zie ERF 2023-0209) oordeelt de Hoge Raad dat het het hof vrijstond om bij de beoordeling van het verzoek de voordelen uit de door C bespaarde huur en door hem bespaarde kosten voor bedrijfsruimte (mede) in aanmerking te nemen, artikel 4:36 lid 2 BW. Uit de parlementaire geschiedenis van artikel 4:36 BW blijkt immers dat de omvang van de som ineens volgens de wetgever moeilijk in een algemene wetbepaling is aan te geven. De wetgever heeft de voorkeur gegeven aan een eenvoudige bepaling, die veel aan de billijkheid overlaat. Behalve met het loon dat een werknemer voor gelijke arbeid zou hebben verdiend en de daarop in mindering te brengen genoten kost en inwoning, zal – gelet op de familieverhoudingen – ook met billijkheidsfactoren rekening moeten worden gehouden. Bij de beoordeling welke vergoeding billijk is, heeft de rechter een ruime mate van vrijheid.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 13-10-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1436

Zaaknummer: 22/02751

Rechters: C.E. du Perron, C.H. Sieburgh, H.M. Wattendorff, A.E.B. ter Heide en F.R. Salomons

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het gerecht stelt vast dat erflater rechthebbende was tot de auto en dat een gebruiksvergoeding verschuldigd is.

Het gerecht stelt vast dat erflater als bezitter van de auto vermoed wordt de rechthebbende daartoe te zijn en dat gedaagde sinds maart 2021 bekend is met het feit dat de minderjarige de rechtmatige erfgenaam is van de erflater. De auto moet derhalve aan eiseres – als wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige – worden afgegeven. Ook is gedaagde volgens eiseres een gebruiksvergoeding verschuldigd. Gedaagde heeft deze vordering bestreden, met het betoog dat de auto haar toebehoort. Omdat dit betoog geen doel treft en zij de gevorderde gebruiksvergoeding overigens niet heeft weersproken, wordt de vordering toegewezen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 24-08-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:539

Zaaknummer: AUA202101632

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gerecht gelast comparitie omdat onduidelijk is wie de erfgenamen zijn.

Nu niet kan worden vastgesteld wie tot de nalatenschap bevoegd zijn, bestaat evenmin duidelijkheid over de vraag of alle deelgenoten in deze procedure zijn betrokken en deelnemen aan de verdeling. Een verdeling waaraan niet alle deelgenoten hebben deelgenomen, is nietig. Het Gerecht gelast daarom een nadere comparitie van partijen, teneinde de stand van zaken en de in het licht daarvan te nemen stappen met partijen te bespreken.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 18-01-2023

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2023:221

Zaaknummer: AUA202001498

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat gezamenlijke vereffening niet lukt, bepaalt de kantonrechter dat een van de erfgenamen de bevoegdheden als vereffenaar van de beneficiair aanvaarde nalatenschap alleen mag uitoefenen, zonder medewerking van de andere erfgenamen.

Verzoekster verzoekt de kantonrechter op grond van artikel 4:198 BW te bepalen dat verweerders gezamenlijk bevoegd zijn de wettelijke vereffening en de daarbij behorende bevoegdheden uit te oefenen, zonder medewerking van verzoekster. De kantonrechter is van oordeel dat verzoekster voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de drie erfgenamen niet in staat zijn om de nalatenschap gezamenlijk te vereffenen. De kantonrechter overweegt dat artikel 4:198 BW feitelijk niet is bedoeld om onenigheid tussen de erfgenamen over de afwikkeling van de nalatenschap op te lossen en aldus ook geen grond oplevert om aan een of meer erfgenamen zijn/hun vereffenaarsbevoegdheden te ontnemen. De wet heeft hier een andere mogelijkheid voor, namelijk de benoeming van een (professionele) vereffenaar. In dit geval is het echter verzoekster zelf die van haar vereffenaarsbevoegdheden af wil en is er dus geen sprake van het afnemen van bevoegdheden. Bovendien heeft verzoekster al heel veel gedaan en is de vereffening grotendeels gereed. Het benoemen van een professionele vereffenaar zal in dit geval naar het oordeel van de kantonrechter leiden tot een onevenredige belasting van de toch al zeer geringe nalatenschap. Dit leidt de kantonrechter tot het oordeel dat het gezien de bijzondere omstandigheden de voorkeur heeft dat de vereffening door de erfgenamen zelf wordt afgewikkeld. Nu verzoekster heeft aangegeven niet meer in staat te zijn om een en ander verder af te wikkelen en een van de verweerders (I) nergens iets mee te maken wil hebben, wijst de kantonrechter het verzoek toe, en bepaalt dat een andere verweerder (II) de bevoegdheden als vereffenaar van de beneficiair aanvaarde nalatenschap alleen uit mag oefenen, zonder medewerking van verzoekster en de andere verweerder (II).

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 13-07-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:4093

Zaaknummer: 10460428/EZ/23-140

Rechters: Y.J.C.A. Roeffen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bewijs is niet geslaagd dat de laatste uiterste wilsbeschikking van erflater een vervalsing betrof.

Onlangs is een reeks al wat oudere (tussen)uitspraken gepubliceerd (ECLI:NL:GHARL:2018:10757, ECLI:NL:GHARL:2018:6781, ECLI:NL:GHARL:2017:868 en ECLI:NL:GHARL:2016:1603) die alle speelden in één zaak die kort en goed neerkomt op de kwestie of het laatste testament van erflater al dan niet een vervalsing betrof. Er zijn diverse deskundigenrapporten opgesteld. Onder meer wordt getwist over de vraag of alle pagina's van de uiterste wilsbeschikking op hetzelfde tijdstip zijn gemaakt en wordt de deskundigheid van de partijdeskundige betwist. Het gegeven dat de notaris heeft verklaard dat de akte eerst met lak is verzegeld en later pas is gelijmd, is geen aanwijzing dat dit de uiterste wilsbeschikking is en doet ook niet af aan het feit dat de verklaring van de notaris betrouwbaar wordt geacht. Ook staat niet vast dat de geïntimeerde (indirect) toegang had tot de onder de notaris berustende minuutakten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-12-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:10757

Zaaknummer: 200.167.690

Rechters: J.H. Lieber, M.L. van der Bel en M.H.H.A. Moes

Wetsartikelen: